

Religia w szkołach

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2024

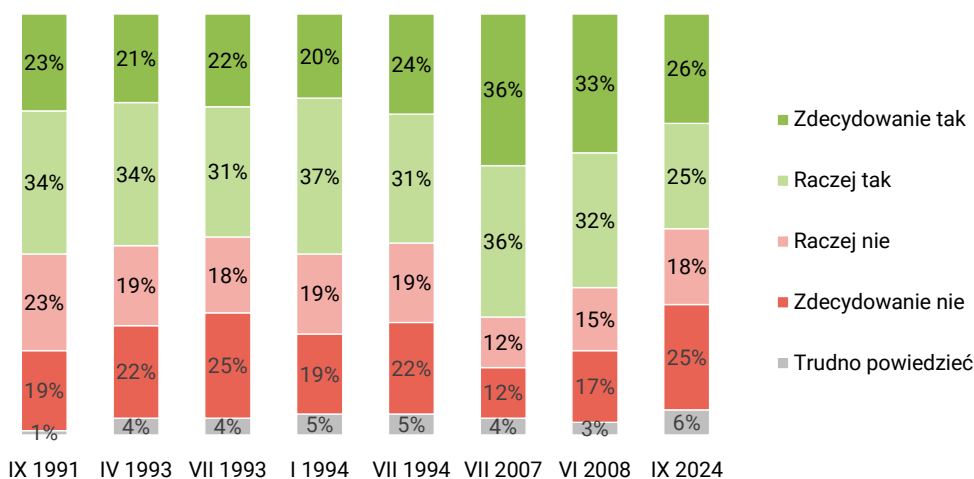
Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Rząd wprowadza zmiany związane z nauczaniem religii. Niektóre z nich, takie jak łączenie klas na lekcje religii i niewliczanie oceny z tego przedmiotu do średniej ocen rocznych, już weszły w życie w bieżącym roku szkolnym. Z kolei od września przyszłego roku wymiar lekcji religii ma zostać zmniejszony do jednej godziny lekcyjnej tygodniowo. W ostatnim sondażu¹ sprawdziliśmy, co o tym i – generalnie – o obecności religii w szkołach sądzą Polacy.

Połowa badanych (51%) opowiada się za obecnością religii w szkołach publicznych. Przeciw jest ponad dwie piąte respondentów (43%). Po wzroście poparcia dla nauczania religii w szkołach, który obserwowaliśmy w latach 2007 i 2008, obecnie spadło ono do poziomu najniższego w historii naszych badań, czyli od 1991 roku.

CBOS

RYS. 1. Czy, Pana(i) zdaniem, religia powinna być nauczana w szkołach publicznych czy też nie?*

* W badaniach realizowanych od roku 1991 do 1994 w pytaniu używano terminu „szkoła państwowa”

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (413) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 12 do 22 września 2024 roku na próbie liczącej 941 osób (w tym: 64,2% metodą CAPI, 23,0% – CATI i 12,9% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

Najwyższy poziom poparcia dla nauczania religii w szkołach publicznych obserwujemy przede wszystkim wśród badanych zaangażowanych w praktyki religijne, czyli takich, którzy uczestniczą w nich co najmniej raz w tygodniu, a poza tym wśród identyfikujących się z prawicą. Wyraźnie *in plus* wyróżniają się tu potencjalni wyborcy Prawa i Sprawiedliwości oraz Konfederacji Wolność i Niepodległość. Natomiast najsilniej sprzeciw w tej sprawie wyrażają osoby nieuczestniczące w praktykach religijnych, mające lewicowe poglądy, a jeśli chodzi o preferencje partyjne – popierające Lewicę lub Koalicję Obywatelską. Zwolennicy Trzeciej Drogi są pod tym względem bardziej podzieleni, niemniej również wśród nich przeważają głosy, że religia nie powinna być nauczana w szkołach publicznych.

TABELA 1

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy, Pana(i) zdaniem, religia powinna być nauczana w szkołach publicznych czy też nie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	77	19	4
Konfederacja Wolność i Niepodległość	67	25	7
Trzecia Droga	45	54	2
Koalicja Obywatelska	24	72	4
Lewica	15	83	2

Spójeczno-demograficzne zróżnicowania opinii w tej sprawie są w pewnym sensie pochodną różnic światopoglądowych i politycznych. Tak więc zwolennicy obecności tego przedmiotu w szkołach to relatywnie częściej mieszkańcy wsi, badani mający wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe, rolnicy, robotnicy, respondenci uzyskujący najniższe dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym i niezadowoleni z własnej sytuacji materialnej, a także ankietowani w wieku od 35 do 44 lat i od 55 do 64 lat. Z kolei przeciwnikami obecności religii w szkole są w większej mierze najmłodszy badani, uczniowie i studenci, ale też osoby mające od 45 do 54 lat, mieszkańcy największych miast, badani najlepiej wykształceni, kadra kierownicza i specjaliści, pracownicy administracyjno-biurowi, prywatni przedsiębiorcy oraz respondenci uzyskujący wysokie dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym.

Poza tym warto zauważyć, że za lekcjami religii w szkołach publicznych częściej opowiadają się osoby z gospodarstw domowych, w których są uczniowie. Pozostali badani nieco częściej są temu przeciwni, a dodatkowo rzadziej mają w tej sprawie wyrobioną opinię.

TABELA 2

Czy w Pana(i) gospodarstwie domowym są dzieci lub młodzi ludzie w wieku od 7 do 19 lat, którzy uczą się w szkole podstawowej, średniej lub branżowej?	Czy, Pana(i) zdaniem, religia powinna być nauczana w szkołach publicznych czy też nie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	57	40	3
Nie	49	44	7

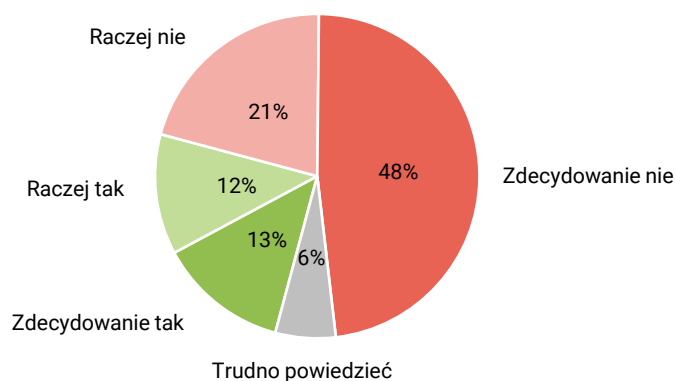
Wszystkich badanych, niezależnie od tego, jak zapatrują się na obecność religii w szkołach, zapytaliśmy o szczegółowe rozwiązania dotyczące jej nauczania. Zaczniemy od tych, które już teraz funkcjonują.

WLICZANIE OCENY Z RELIGII DO ŚREDNIEJ

Siedmiu na dziesięciu badanych (69%) aprobuje niewliczanie oceny z religii do średniej na koniec roku szkolnego. Przeciwnego zdania jest co czwarty (25%). W stosunku do lat 2007–2008 opinia o nieuwzględnianiu oceny z religii, choć wówczas też przeważała, teraz jeszcze się umocniła.

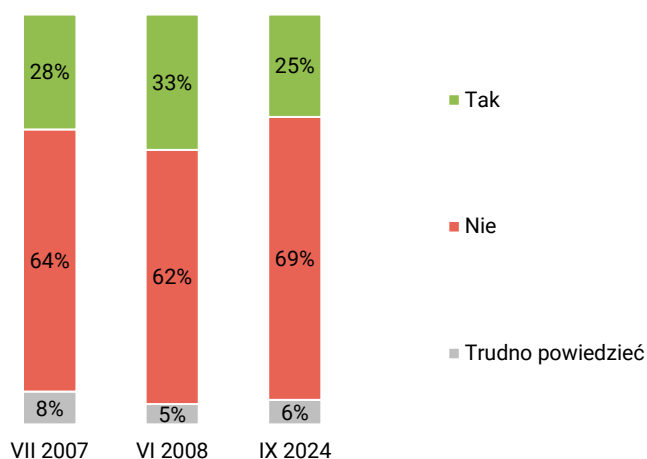
CBOS

RYS. 2. Czy, według Pana(i), ocena z religii powinna być uwzględniana przy liczeniu średniej na koniec roku szkolnego czy też nie?

CBOS

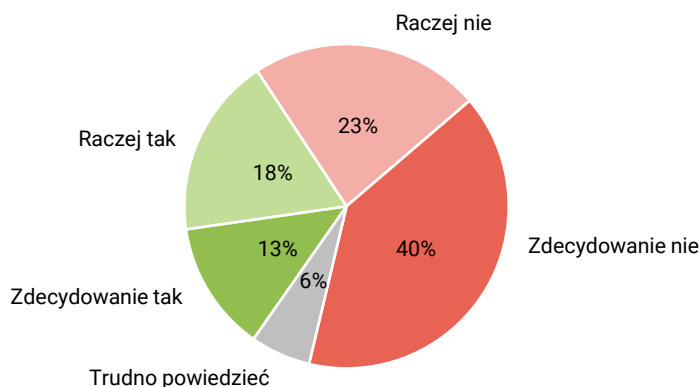
RYS. 3. Czy, według Pana(i), ocena z religii powinna być uwzględniana przy liczeniu średniej na koniec roku szkolnego czy też nie?

Polacy są też na ogół (63%) przeciwni temu, by nauka religii kończyła się wystawieniem oceny na koniec roku. Za ocenianiem opowiada się niespełna jedna trzecia badanych (31%). Na przestrzeni lat obserwujemy wzrost odsetka opowiadających się za zmianą obowiązujących zasad.

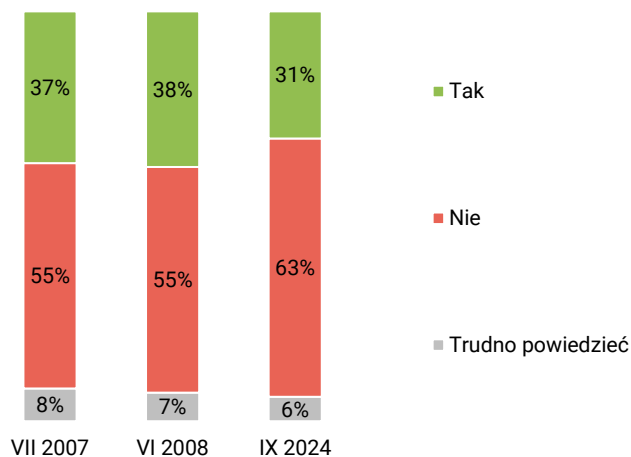
CBOS

RYS. 4. Czy, ogólnie rzecz biorąc, nauka religii powinna być „na stopień”, czyli kończyć się wystawieniem oceny, podobnie jak w przypadku innych przedmiotów szkolnych, czy też nie?

CBOS

RYS. 5. Czy, ogólnie rzecz biorąc, nauka religii powinna być „na stopień”, czyli kończyć się wystawieniem oceny, podobnie jak w przypadku innych przedmiotów szkolnych, czy też nie?

Oceniania religii i wliczania oceny do średniej na koniec roku nie popierają w zdecydowanej większości (odpowiednio 89% i 93%) badani przeciwni obecności tego przedmiotu w szkołach publicznych. Osoby opowiadające się nauką religii w szkołach są pod tym względem podzielone – na ogół uważają one, że religia powinna być „na stopień” (51% wobec 42%), ale ocena ta nie powinna być uwzględniana przy liczeniu średniej na koniec roku (52% wobec 42%). Generalnie poparcie wystawiania ocen i wliczania ich do średniej sprzyja duże zaangażowanie w praktyki religijne, czyli uczestnictwo w nich kilka razy w tygodniu (odpowiednio 62% wobec 33% i 51% wobec 44%). Jeśli

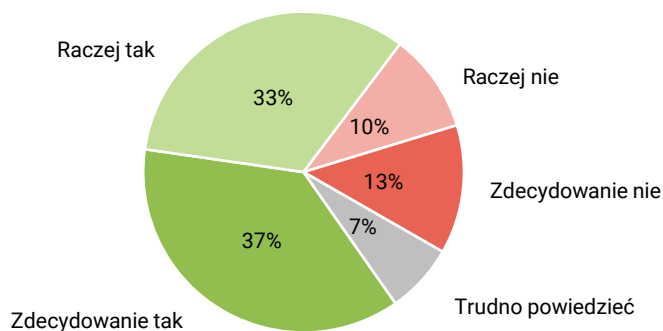
chodzi o elektoraty partyjne, jedynym, który opowiada się przeważająco za wystawianiem ocen z religii i wliczaniem ich do średniej jest elektorat Prawa i Sprawiedliwości (odpowiednio 58% wobec 36% i 51% wobec 42%).

ŁĄCZENIE KLAS NA LEKCJE RELIGII

Dużym poparciem cieszy się – już wprowadzone – łączenie klas na lekcji religii w sytuacji, gdy w jednej klasie uczniów uczęszczających na religię jest mniej niż siedmioro. Aprobata tego rozwiązania wyraża siedmiu na dziesięciu ankietowanych (70%), a nie zgadza się na nie niespełna co czwarty badany (23%).

CBOS

RYS. 6. Czy popiera Pan(i) łączenie klas na lekcje religii w przypadku, jeśli w jednej klasie liczba uczniów uczęszczających na religię jest mniejsza niż siedmioro?

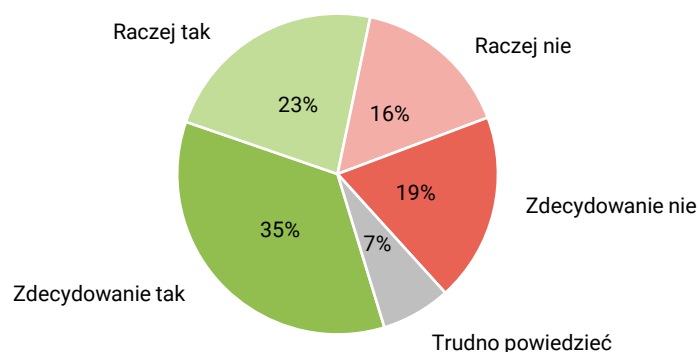
Aprobata łączenia klas przeważa zarówno wśród badanych popierających obecność religii w szkołach, jak i wśród respondentów temu przeciwnych (odpowiednio 61% i 82%). Wśród tych pierwszych jedna trzecia oponuje wobec tego rozwiązania (33% wobec 12% wśród niezgadających się na naukę religii w szkołach). Ogólnie rzecz biorąc poparcie łączenia klas na lekcjach religii w sytuacji małej liczby uczniów przeważa – w mniejszym lub większym stopniu – we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych i potencjalnych elektoratach.

JEDNA LEKCJA RELIGII W TYGODNIU

Z przychylnością niemal sześciu na dziesięciu badanych (58%) spotyka się – jeszcze niewprowadzone – ograniczenie lekcji religii w szkołach publicznych do jednej godziny tygodniowo. Nie zgadza się na to ponad jedna trzecia respondentów (35%).

CBOS

RYS. 7. Czy popiera Pan(i) ograniczenie lekcji religii w szkołach publicznych z dwóch godzin lekcyjnych do jednej godziny lekcyjnej tygodniowo?

Ograniczenia liczby lekcji religii na ogół nie popierają osoby opowiadające się za nauczaniem tego przedmiotu w szkołach.

TABELA 3

Czy, Pana(i) zdaniem, religia powinna być nauczana w szkołach publicznych czy też nie?	Czy popiera Pan(i) ograniczenie lekcji religii w szkołach publicznych z dwóch godzin lekcyjnych do jednej godziny lekcyjnej tygodniowo?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	37	57	7
Nie	86	11	4

Propozycja ta na ogół rodzi sprzeciw osób zaangażowanych w praktyki religijne, szczególnie uczestniczących w nich kilka razy w tygodniu, a także identyfikujących się z prawicą i zamierzających głosować na Prawo i Sprawiedliwość. Poza elektoratami rządzącej koalicji, wysoki poziom poparcia dla zmniejszenia wymiaru godzinowego lekcji religii obserwujemy wśród osób o lewicowych poglądach i nieangażujących się religijnie, a poza tym wśród najmłodszych badanych, uczniów i studentów.

TABELA 4

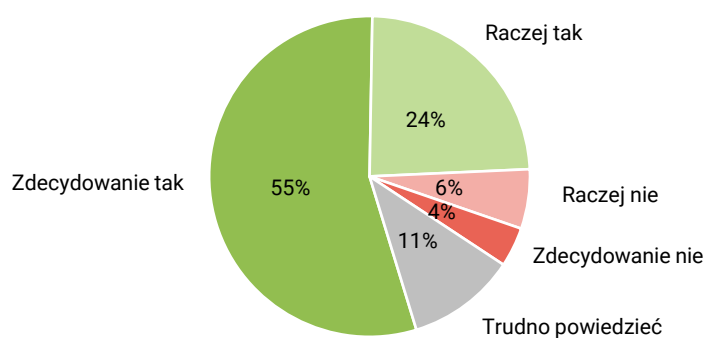
Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy popiera Pan(i) ograniczenie lekcji religii w szkołach publicznych z dwóch godzin lekcyjnych do jednej godziny lekcyjnej tygodniowo?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	30	67	3
Konfederacja Wolność i Niepodległość	56	38	6
Trzecia Droga	78	16	6
Koalicja Obywatelska	84	11	5
Lewica	89	11	0

RELIGIA NA POCZĄTKU LUB NA KOŃCU ZAJĘĆ

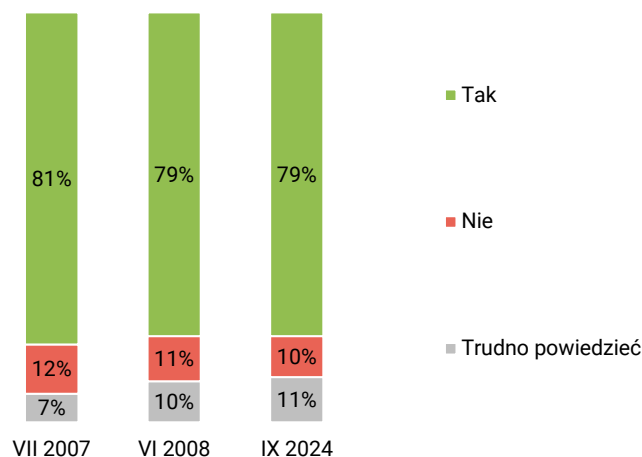
Szkoły nie są obecnie zobligowane do umieszczania lekcji religii na początku lub na końcu zajęć. Jeśli odbywa się ona pomiędzy innymi zajęciami obowiązkowymi, muszą natomiast zapewnić opiekę uczniom, którzy nie uczęszczają na religię. Postulat, by lekcje religii odbywały się na początku lub na końcu dnia nauki, jest popierany przez ośmiu na dziesięciu badanych (79% wobec 10% będących przeciwnego zdania). Stosunek Polaków do tego rozwiązania jest na przestrzeni lat stabilny.

CBOS

RYS. 8. Czy, Pana(i) zdaniem, lekcje religii powinny odbywać się na początku lub na końcu dnia nauki tak, aby osoby nieuczęszczające na religię nie musiały czekać między lekcjami?

RYS. 9. Czy, Pana(i) zdaniem, lekcje religii powinny odbywać się na początku lub na końcu dnia nauki tak, aby osoby nieuczęszczające na religię nie musiały czekać między lekcjami?

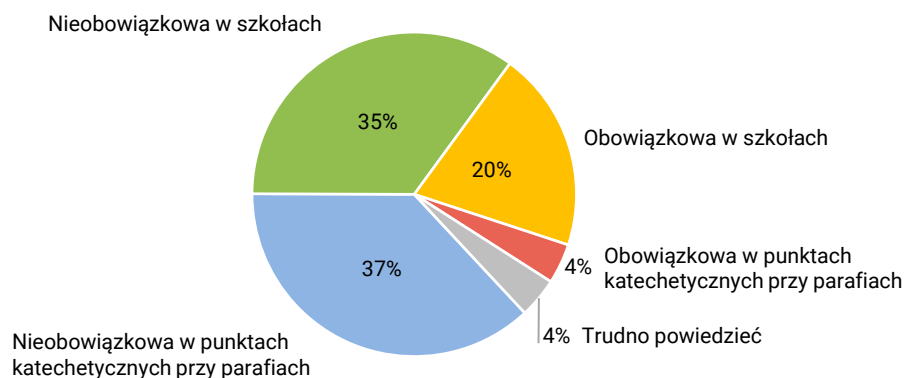

Jest to kwestia mało kontrowersyjna – spotyka się na ogół z aprobatą we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych, elektoratach i niezależnie od stosunku do nauczania religii w szkołach publicznych.

OBOWIĄZKOWA CZY NIEOBOWIĄZKOWA, W SZKOŁACH CZY W PARAFIACH?

Z wyraźnie większą aprobatą spotyka się nauczanie religii jako przedmiotu nieobowiązkowego niż obowiązkowego (72% wobec 24%). Osoby, które uważają, że powinna być ona nieobowiązkowa, dzielą się na dwie podobnie liczne grupy, jeśli chodzi o kwestię, czy uczyć jej w punktach katechetycznych przy parafiach (37%) czy też w szkołach (35%). Pozostali badani, uważających, że religia powinna być obowiązkowa, częściej lokują ją w szkołach niż w punktach katechetycznych (20% wobec 4%).

RYS. 10. Jaka forma nauczania religii byłaby, Pana(i) zdaniem, najlepsza?

Badani niezgadający się na nauczanie religii w szkołach publicznych uważają w większości, że powinna być ona dostępna dla chętnych w punktach katechetycznych. Z kolei respondenci opowiadający się za obecnością lekcji religii w szkołach dzielą się na dwie zbliżone liczebnie grupy, różniące się stosunkiem do kwestii obowiązkowości tego przedmiotu, z minimalną przewagą tych, którzy optują za jej fakultatywnością.

TABELA 5

Czy, Pana(i) zdaniem, religia powinna być nauczana w szkołach publicznych czy też nie?	Jaka forma nauczania religii byłaby, Pana(i) zdaniem, najlepsza?				
	Nieobowiązkowa w punktach katechetycznych przy parafiach	Nieobowiązkowa w szkołach	Obowiązkowa w szkołach	Obowiązkowa w punktach katechetycznych przy parafiach	Trudno powiedzieć
	w procentach				
Tak	12	42	38	3	4
Nie	69	25	0	5	1

Obecność religii w szkołach nadal spotyka się z poparciem większej części społeczeństwa, przy czym obecnie jest ono mniejsze niż kiedykolwiek wcześniej począwszy od lat 90. Polacy na ogół widzą religię w systemie edukacji jako przedmiot nieobowiązkowy, umieszczany w planie zajęć na początku lub na końcu dnia nauki, z możliwością łączenia klas w sytuacji zbyt małej liczby uczniów. Zdaniem większości badanych nie powinien on podlegać ocenie, a ewentualna ocena nie powinna być brana pod uwagę przy obliczaniu średniej na koniec roku szkolnego. Z aprobatą przeważającej części respondentów spotyka się ograniczenie obecności religii w szkołach poprzez zmniejszenie liczby godzin lekcyjnych z dwóch do jednej tygodniowo.

Opracował

Michał Feliksiak

TABELA 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, religia powinna być nauczana w szkołach publicznych czy też nie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		51	43	6	938
Płeć	Mężczyźni	46	48	6	441
	Kobiety	56	39	5	496
Wiek	18–24 lata	49	51		88
	25–34	50	44	6	145
	35–44	58	37	5	182
	45–54	41	53	6	153
	55–64	57	37	6	144
	65 lat i więcej	51	41	8	226
Miejsce zamieszkania	Wieś	63	33	4	385
	Miasto do 19 999	42	47	11	133
	20 000 – 99 999	49	47	4	183
	100 000 – 499 999	44	46	10	133
	500 000 i więcej mieszk.	33	63	4	104
Wysztalcenie	Podstawowe / gimnazjalne	61	33	6	133
	Zasadnicze zawodowe	57	38	5	203
	Średnie	51	44	5	327
	Wyższe	42	51	7	275
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	42	51	8	131
	Średni personel, technicy	45	47	8	43
	Pracownicy adm.-biurowi	39	58	3	75
	Pracownicy usług	52	43	6	66
	Robotnicy wykwalifikowani	60	37	3	106
	Robotnicy niewykwalifik.	71	25	4	34
	Rolnicy	67	26	7	33
	Pracujący na własny rach.	39	57	5	44
	Bezrobotni	66	29	6	16
	Emeryci	52	40	8	237
	Renciści	58	38	5	58
	Uczniowie i studenci	36	64		43
	Zajmujący się domem i inni	66	26	7	51
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	44	50	6	129
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	58	35	6	117
	sekt. prywat. poza rolnict.	48	48	4	257
	prywatnym gosp. rolnym	67	30	3	29
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	75	23	2	158
	Od 2000 do 2999 zł	50	44	5	173
	Od 3000 do 3999 zł	53	42	4	129
	Od 4000 do 5999 zł	46	51	2	113
	6000 zł i więcej	24	68	8	66
	Trudno powiedzieć	50	41	9	126
	Odmowa odpowiedzi	44	46	10	172
Ocena własnych war. mater.	Złe	64	35	1	66
	Średnie	52	41	6	363
	Dobre	49	45	6	508
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	76	22	2	41
	Raz w tygodniu	73	22	5	313
	1–2 razy w miesiącu	66	27	7	106
	Kilka razy w roku	48	45	7	238
	W ogóle nie uczestniczy	13	81	6	221
Poglądy polityczne	Lewica	29	68	3	215
	Centrum	46	47	8	215
	Prawica	68	27	4	355
	Trudno powiedzieć	55	33	12	125

TABELA 2

		Czy, według Pana(i), ocena z religii powinna być uwzględniana przy liczeniu średniej na koniec roku szkolnego czy też nie?			Liczba osób
		Tak %	Nie %	Trudno powiedzieć %	
Ogółem		25	69	6	936
Płeć	Mężczyźni	21	73	5	439
	Kobiety	28	65	6	496
Wiek	18–24 lata	19	74	7	88
	25–34	23	74	2	145
	35–44	26	72	2	182
	45–54	22	73	5	153
	55–64	29	63	8	142
	65 lat i więcej	27	63	11	226
Miejsce zamieszkania	Wieś	33	62	5	384
	Miasto do 19 999	21	68	11	132
	20 000 – 99 999	20	74	6	183
	100 000 – 499 999	22	74	4	133
	500 000 i więcej mieszk.	15	82	3	104
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	33	51	16	133
	Zasadnicze zawodowe	26	66	8	201
	Średnie	24	73	3	327
	Wyższe	21	76	3	275
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	21	76	2	131
	Średni personel, technicy	18	81	1	43
	Pracownicy adm.-biurowi	20	79	1	75
	Pracownicy usług	30	68	2	65
	Robotnicy wykwalifikowani	19	76	5	105
	Robotnicy niewykwalifik.	33	57	10	34
	Rolnicy	35	49	16	33
	Pracujący na własny rach.	15	83	2	44
	Bezrobotni	41	59		16
	Emeryci	30	63	7	237
	Renciści	19	57	24	58
	Uczniowie i studenci	20	76	3	43
	Zajmujący się domem i inni	32	62	6	51
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	23	73	5
spółce właścicieli prywatnych i państwa		26	72	2	117
sekt. pryw. poza rolnict.		19	79	2	255
prywatnym gosp. rolnym		35	51	14	29
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	34	56	10	158
	Od 2000 do 2999 zł	24	71	5	173
	Od 3000 do 3999 zł	26	71	3	129
	Od 4000 do 5999 zł	14	82	5	113
	6000 zł i więcej	15	83	2	66
	Trudno powiedzieć	35	59	6	126
	Odmowa odpowiedzi	21	72	7	171
Ocena własnych war. mater.	Złe	28	56	16	65
	Średnie	22	71	7	363
	Dobre	26	70	4	508
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	51	44	5	41
	Raz w tygodniu	41	52	7	313
	1–2 razy w miesiącu	30	62	8	106
	Kilka razy w roku	17	80	3	238
	W ogóle nie uczestniczy	5	88	7	220
Poglądy polityczne	Lewica	9	87	4	215
	Centrum	15	80	5	215
	Prawica	40	55	5	355
	Trudno powiedzieć	28	59	13	125

TABELA 3

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, nauka religii powinna być „na stopień”, czyli kończyć się wystawieniem oceny, podobnie jak w przypadku innych przedmiotów szkolnych, czy też nie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		31	63	6	935
Płeć	Mężczyźni	23	70	7	438
	Kobiety	37	56	6	496
Wiek	18–24 lata	31	69		88
	25–34	28	68	4	144
	35–44	29	65	5	182
	45–54	22	71	7	153
	55–64	40	54	6	142
	65 lat i więcej	32	55	13	226
Miejsce zamieszkania	Wieś	37	57	6	384
	Miasto do 19 999	27	61	12	132
	20 000 – 99 999	32	66	3	183
	100 000 – 499 999	26	68	6	133
	500 000 i więcej mieszk.	16	74	10	102
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	38	47	15	133
	Zasadnicze zawodowe	36	55	8	201
	Średnie	29	68	3	326
	Wyższe	25	69	6	275
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	22	73	5	131
	Średni personel, technicy	25	74	1	43
	Pracownicy adm.-biurowi	26	69	5	75
	Pracownicy usług	36	60	4	65
	Robotnicy wykwalifikowani	27	70	3	105
	Robotnicy niewykwalifik.	33	51	16	32
	Rolnicy	44	49	7	33
	Pracujący na własny rach.	11	79	11	44
	Bezrobotni	56	44		16
	Emeryci	35	55	9	237
	Renciści	35	49	16	58
	Uczniowie i studenci	29	71		43
	Zajmujący się domem i inni	37	59	4	51
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	25	67	7
spółce właścicieli prywatnych i państwa		31	64	5	116
sekt. pryw. poza rolnict.		24	72	4	255
prywatnym gosp. rolnym		45	51	4	29
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	40	52	8	158
	Od 2000 do 2999 zł	35	60	6	173
	Od 3000 do 3999 zł	32	63	5	129
	Od 4000 do 5999 zł	21	75	4	113
	6000 zł i więcej	15	75	10	66
	Trudno powiedzieć	35	58	7	126
	Odmowa odpowiedzi	25	66	8	169
Ocena własnych war. mater.	Złe	38	52	10	65
	Średnie	29	64	6	362
	Dobre	30	63	6	508
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	62	33	5	41
	Raz w tygodniu	47	45	7	313
	1–2 razy w miesiącu	35	58	7	106
	Kilka razy w roku	22	71	7	237
	W ogóle nie uczestniczy	9	85	6	220
Poglądy polityczne	Lewica	17	78	4	215
	Centrum	24	72	4	215
	Prawica	45	48	6	353
	Trudno powiedzieć	27	57	16	125

TABELA 4

		Czy popiera Pan(i) łączenie klas na lekcje religii w przypadku, jeśli w jednej klasie liczba uczniów uczęszczających na religię jest mniejsza niż siedmioro?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		70	23	7	933
Płeć	Mężczyźni	68	21	10	436
	Kobiety	70	24	6	497
Wiek	18–24 lata	92	8		88
	25–34	79	14	7	145
	35–44	67	25	8	180
	45–54	69	21	10	151
	55–64	64	30	6	142
	65 lat i więcej	61	28	11	226
Miejsce zamieszkania	Wieś	66	26	8	384
	Miasto do 19 999	65	25	9	132
	20 000 – 99 999	73	20	7	183
	100 000 – 499 999	75	15	10	133
	500 000 i więcej mieszk.	72	21	6	101
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	59	25	15	133
	Zasadnicze zawodowe	63	30	7	201
	Średnie	71	23	7	326
	Wyższe	78	16	6	273
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	72	20	8	129
	Średni personel, technicy	76	18	6	42
	Pracownicy adm.-biurowi	78	17	6	75
	Pracownicy usług	67	23	10	65
	Robotnicy wykwalifikowani	66	28	6	105
	Robotnicy niewykwalifik.	61	22	17	34
	Rolnicy	64	29	7	33
	Pracujący na własny rach.	86	6	9	44
	Bezrobotni	84	16		16
	Emeryci	62	29	9	237
	Renciści	75	14	11	58
	Uczniowie i studenci	95	5		43
	Zajmujący się domem i inni	56	39	5	51
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	67	21	12
spółce właścicieli prywatnych i państwa		69	25	6	117
sekt. pryw. poza rolnict.		77	16	6	252
prywatnym gosp. rolnym		64	32	4	29
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	59	33	9	157
	Od 2000 do 2999 zł	73	21	6	174
	Od 3000 do 3999 zł	66	32	2	129
	Od 4000 do 5999 zł	83	8	9	112
	6000 zł i więcej	81	11	9	66
	Trudno powiedzieć	65	25	10	126
	Odmowa odpowiedzi	68	21	11	170
Ocena własnych war. mater.	Złe	50	31	20	66
	Średnie	66	26	9	360
	Dobre	75	19	6	507
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	53	46	1	39
	Raz w tygodniu	60	33	7	313
	1–2 razy w miesiącu	78	12	10	106
	Kilka razy w roku	75	20	6	238
	W ogóle nie uczestniczy	77	13	11	219
Poglądy polityczne	Lewica	84	13	4	215
	Centrum	74	18	8	215
	Prawica	63	31	6	354
	Trudno powiedzieć	61	23	16	123

TABELA 5

		Czy popiera Pan(i) ograniczenie lekcji religii w szkołach publicznych z dwóch godzin lekcyjnych do jednej godziny lekcyjnej tygodniowo?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		58	35	7	936
Płeć	Mężczyźni	58	34	8	439
	Kobiety	58	35	7	496
Wiek	18–24 lata	81	17	3	88
	25–34	63	28	9	145
	35–44	59	34	7	180
	45–54	62	33	5	153
	55–64	50	41	8	144
	65 lat i więcej	47	43	10	226
Miejsce zamieszkania	Wieś	48	44	8	385
	Miasto do 19 999	59	30	11	133
	20 000 – 99 999	63	31	6	183
	100 000 – 499 999	68	23	9	133
	500 000 i więcej mieszk.	72	28	1	102
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	42	50	9	133
	Zasadnicze zawodowe	48	43	10	203
	Średnie	62	33	5	327
	Wyższe	68	23	9	273
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	66	25	9	129
	Średni personel, technicy	45	47	9	43
	Pracownicy adm.-biurowi	79	19	2	75
	Pracownicy usług	62	33	5	66
	Robotnicy wykwalifikowani	50	46	4	106
	Robotnicy niewykwalifik.	41	41	18	34
	Rolnicy	40	53	7	33
	Pracujący na własny rach.	77	19	4	44
	Bezrobotni	46	50	4	16
	Emeryci	49	41	9	237
	Renciści	55	35	10	58
	Uczniowie i studenci	90	7	3	43
	Zajmujący się domem i inni	53	36	11	51
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	56	36	8
spółce właścicieli prywatnych i państwa		56	37	7	117
sekt. pryw. poza rolnict.		68	27	6	255
prywatnym gosp. rolnym		45	51	4	29
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	37	57	6	157
	Od 2000 do 2999 zł	58	35	6	173
	Od 3000 do 3999 zł	56	39	5	129
	Od 4000 do 5999 zł	68	26	6	113
	6000 zł i więcej	77	18	5	66
	Trudno powiedzieć	55	35	10	126
	Odmowa odpowiedzi	66	21	13	172
Ocena własnych war. mater.	Złe	47	47	6	66
	Średnie	56	35	8	361
	Dobre	60	32	7	508
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	20	75	5	39
	Raz w tygodniu	39	54	7	313
	1–2 razy w miesiącu	54	37	9	106
	Kilka razy w roku	71	20	9	238
	W ogóle nie uczestniczy	78	16	6	221
Poglądy polityczne	Lewica	82	11	6	215
	Centrum	60	30	10	215
	Prawica	44	52	4	354
	Trudno powiedzieć	49	36	14	125

TABELA 6

		Czy, Pana(i) zdaniem, lekcje religii powinny odbywać się na początku lub na końcu dnia nauki tak, aby osoby nieuczęszczające na religię nie musiały czekać między lekcjami?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		79	10	11	933
Płeć	Mężczyźni	78	9	13	436
	Kobiety	80	10	10	496
Wiek	18–24 lata	89	4	7	88
	25–34	89	7	4	143
	35–44	81	9	10	180
	45–54	81	9	10	153
	55–64	71	14	15	142
	65 lat i więcej	71	11	17	226
Miejsce zamieszkania	Wieś	79	10	11	384
	Miasto do 19 999	72	11	17	131
	20 000 – 99 999	79	9	12	183
	100 000 – 499 999	87	6	7	133
	500 000 i więcej mieszk.	79	12	10	102
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	67	10	24	133
	Zasadnicze zawodowe	76	10	15	201
	Średnie	82	9	9	326
	Wyższe	84	10	6	273
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	84	8	8	128
	Średni personel, technicy	79	11	11	43
	Pracownicy adm.-biurowi	89	5	5	75
	Pracownicy usług	78	9	13	65
	Robotnicy wykwalifikowani	77	13	10	105
	Robotnicy niewykwalifik.	87		13	34
	Rolnicy	74	8	18	33
	Pracujący na własny rach.	89	6	5	44
	Bezrobotni	70	30		16
	Emeryci	72	14	15	237
	Renciści	65	7	29	58
	Uczniowie i studenci	98	2		43
	Zajmujący się domem i inni	83	7	10	51
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	80	11	9
spółce właścicieli prywatnych i państwa		79	9	12	117
sekt. pryw. poza rolnict.		87	6	7	252
prywatnym gosp. rolnym		75	9	16	29
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	72	10	19	157
	Od 2000 do 2999 zł	81	10	8	172
	Od 3000 do 3999 zł	75	11	14	129
	Od 4000 do 5999 zł	88	4	9	113
	6000 zł i więcej	78	14	8	66
	Trudno powiedzieć	82	12	6	126
	Odmowa odpowiedzi	79	7	14	171
Ocena własnych war. mater.	Złe	67	9	23	65
	Średnie	80	8	12	360
	Dobre	80	10	10	508
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	66	22	12	39
	Raz w tygodniu	71	14	15	313
	1–2 razy w miesiącu	82	6	11	106
	Kilka razy w roku	86	7	7	238
	W ogóle nie uczestniczy	84	7	9	218
Poglądy polityczne	Lewica	90	3	7	215
	Centrum	81	10	9	215
	Prawica	74	15	11	355
	Trudno powiedzieć	71	5	23	125

TABELA 7

		Jaka forma nauczania religii byłaby, Pana(i) zdaniem, najlepsza?					Liczba osób
		Nieobowiązkowa w punktach katechetycznych przy parafiach	Nieobowiązkowa w szkołach	Obowiązkowa w szkołach	Obowiązkowa w punktach katechetycznych przy parafiach	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		37	35	20	4	4	936
Płeć	Mężczyźni	41	35	16	4	3	439
	Kobiety	34	34	23	4	5	496
Wiek	18–24 lata	32	52	9	1	6	88
	25–34	42	41	16	1		145
	35–44	36	35	24	4	1	181
	45–54	46	31	14	5	4	153
	55–64	33	34	25	3	4	143
	65 lat i więcej	36	26	25	6	9	226
Miejsce zamieszkania	Wieś	29	36	27	3	4	385
	Miasto do 19 999	41	31	15	5	7	131
	20 000 – 99 999	40	30	20	5	4	183
	100 000 – 499 999	41	44	10	2	3	133
	500 000 i więcej mieszcz.	54	31	10	3	3	104
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	27	23	30	7	13	133
	Zasadnicze zawodowe	30	38	22	4	6	202
	Średnie	39	36	20	4	2	327
	Wyższe	47	36	13	2	2	274
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	48	36	13	2	1	131
	Średni personel, technicy	47	31	20	1		43
	Pracownicy adm.-biurowi	44	36	11	5	3	74
	Pracownicy usług	32	37	19	7	6	66
	Robotnicy wykwalifikowani	36	40	22	3		105
	Robotnicy niewykwalifik.	20	55	16	3	6	34
	Rolnicy	24	33	36	4	4	33
	Pracujący na własny rach.	50	35	10		5	44
	Bezrobotni	29	23	49			16
	Emeryci	34	28	27	5	6	237
	Renciści	39	19	15	11	16	58
	Uczniowie i studenci	38	59	3			43
	Pracuje w:	Zajmujący się domem i inni	31	37	24	2	6
inst. państw., publicznej		46	32	14	4	3	129
spółce właścicieli prywatnych i państwa		33	44	18	0	4	117
sekt. prywat. poza rolnict.		42	37	16	4	1	255
prywatnym gosp. rolnym		27	37	36			29
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	17	33	38	5	7	158
	Od 2000 do 2999 zł	40	33	17	9	2	173
	Od 3000 do 3999 zł	29	41	24	2	4	129
	Od 4000 do 5999 zł	50	30	17	2	0	113
	6000 zł i więcej	61	29	5	4	2	66
	Trudno powiedzieć	34	41	20	2	3	126
	Odmowa odpowiedzi	45	34	12	2	8	171
Ocena własnych war. mater.	Złe	28	29	27		15	66
	Średnie	37	35	20	4	4	363
	Dobre	39	35	19	4	3	507
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	28	12	55	2	3	41
	Raz w tygodniu	23	32	32	6	7	313
	1–2 razy w miesiącu	23	45	26	5	2	106
	Kilka razy w roku	38	47	10	2	2	238
	W ogóle nie uczestniczy	64	25	4	2	4	220
Poglądy polityczne	Lewica	58	30	5	3	4	215
	Centrum	42	38	11	5	4	214
	Prawica	26	34	35	4	1	355
	Trudno powiedzieć	27	36	21	3	12	125